

SAMİMİYET VE İBADETLERİN BEREKETİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ-seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne. Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-din Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

“İnnî le-a'lemü kelimeten lâ tekûlühâ abdün hakkan min kalbihî illâ harramellâhü ale'n-nâri.”

Sadaka Rasûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl
Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Allah-u Teâlâ Hazretleri sizleri ve bizleri dünya ve ahiretin hayırlarına erdirip iki cihanda mes'ud ve bahtiyar eylesin. Şu mübarek cuma akşamında Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadîs-i

şerîflerinden münasip bir miktar okuyup tefeyyüz etmek için toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin izahına başlama-
dan önce buyurun Peygamber Efendimiz'e
sevgimizin, saygımızın ve bağlılığımızın bir
nişanesi olmak üzere evvelen ve hasseten
O'nun ruh-i pâkine hediye edelim diye, sonra
O'nun cümle âl'inin ve ashâbının, etbâının,
ahbâbının ruhlarına hediye edelim diye, sair
enbiyâ ve mürselin ve cümle evliyâullahın ve
bilhassa ümmet-i Muhammed'in mürşitleri,
verese-i enbiyâ, sâdât-ı meşâyih-i turuk-u
aliyyemizin, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Ali-i
Mürtezâ'dan ve sair sahâbeden, rıdvanullahi
Teâlâ aleyhim ecmaîn, müteselsilen üs-
tadımıza kadar güzerân eylemiş olan cümle
mensuplarına ve halifelerinin müridlerinin,
muhiblerinin ruhlarına hediye olsun diye, ve
uzaktan ve yakından şu mübarek cuma
akşamında bu hadîs-i şerîfleri dinlemek ve
cuma akşamı yatsı namazını camide kılmak
sevap diye buraya gelmiş olan siz
kardeşlerimizin ve sair dost ve ihvanımızın
ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve
yakınlarının ruhlarına hediye olsun, ruhları şad
olsun, kabirleri pür nür olsun diye, yaşayan biz
müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun
ömür sürüp Kur'an-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp,
Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ ey-
leyip, iman-ı kâmil ile ahirete göçmemize ve-
sile olsun diye.

Buyurun birer Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerîf
okuyalım, öyle başlayalım.

a. **Kalpten Söylenen Kelimenin Kudreti**

Bismillahirrahmanirrahim.

Bu hadîs-i şerîf, Râmûzü'l-ehâdîs isimli hadîs mecmuasının 147. sayfasının 7. hadîs-i şerîfidir.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, Osman *radiyallahu anh*'den Hâkim'in Müstedrek'inde ve İbn Hibbân'da, İbn Hüzeyme'de ve Ahmed b. Hanbel'de rivayet olunduğuna göre, İbn Abdilber'de de var. Şöyle buyurmuşlar.

إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً لَا يَقُولُهَا عَبْدٌ حَقًّا مِنْ قَلْبِهِ
إِلَّا حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ

Innî le a'lemü kelimeten. Ben öyle bir kelime biliyorum ki, öyle bir söz biliyorum ki;

Lâ tekûlühâ abdün hakkan min kalbihî. Hiçbir kulu yoktur ki, onu hakiki bir inanç ile gönlünden derin derine sarılarak sımsıkı bir iman ile, yakın ile söylesin de *illâ*, mümkün değil başka bir şey olması, *illâ harramellâhü ale'n-nâri*. Allahu Teâlâ Hazretleri muhakkak onu cehenneme haram kılar, asla cehenneme düşürmeden cennetine dahil eder. Yani ben öyle bir söz biliyorum ki onu hakiki, sahte değil, hakiki bir şekilde gönülden söyleyen kulu, Allahu Teâlâ Hazretleri muhakkak cennetine sokar, cehennemine haram kılar. Cehenneme girmesi imkansız olur, girmez.

Tabi bu kelimenin ne olduğu bu hadîs-i şerîfin arkasında beyan edilmemiş.

Acaba bu söz hangi sözdür?

Acaba bizim bilmediğimiz bir söz mü?

Acaba esrarlı, tılsımlı bir saklı kelime mi?

Hayır!

Bu söz, *Lâ ilâhe illallâh Muhammedun Resûlullah* veya şehâdet kelimesi ile *Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü*. İşte bu söz, kelime-i şehâdet veya kelime-i tevhid dediğimiz ifade ki başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz, bu hasseye sahip. *Lâ ilâhe illallâh* diyen cennete girer. Cehenneme teni haram olur. Bu kadar kolay mı cennete girmek?

Evet, Allahu Teâlâ Hazretlerinin lütfu çoktur. Fazl-ı keremi eşsizdir, emsalsizdir, engindir, ucu bucağı yoktur, rahmetine nihayet yoktur. Rahmeti her şeye galebe çalar, mümin kullarını dünya ve ahiretin hayırlarına erdirir. *Lâ ilâhe illallâh* cennetin anahtarıdır. Kim *Lâ ilâhe illallâh* derse cennete girer.

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

"Men kâle Lâ ilâhe illallâhu dehale'l-cenneh."

O da bir ayrı hadîs-i şerîf. Onun için bizim mahallemize çok seneler önce bir hoca kardeşimiz gelmişti. Dedi ki sizin mahallede cami yok. E olsun. Dört sokak aşağıda var bir kubbeli cami. E sizin mahallede yok. İşte oraya gidip geliyoruz. E sizin mahallede yok. Peki kuralım. Yer yok. Parsellenmiş, herkes birer iki katlı ev kondurmuş, bahçeli bir mahalle. Olsun. Hiç yer ayırmamışlar. Park yeri ayırmışlar, çocuk bahçesi ayırmışlar, sinema yeri ayırmışlar, harp olursa sığınma yeri ayırmışlar, pazar yeri ayırmışlar, ihtiyarlar dinlensin diye ayırmışlar, çocuklar oynasın diye ayırmışlar. Sanki bu milletin hiç ibadete ihtiyacı yok. Sanki onu yani bir ihtiyaç görmüyor. İbadet etmek sanki kendisine gerekli bir şey değilmiş gibi. Şu mahalleyi kuranların akıllarına bakın. Her şeyi düşünmüşler de ibadet yeri yok. Çarşı pazar dahil her şey var, sığınak dahil her şey var, amma ibadet yeri yok. Bu mahalleyi kuran mimar, bütünüyle düşünen mimar, bu milletten kopmuş bir mimar. Bu milleti tanımıyor. Bu milletin evvelinden haberi yok. Bu millet buraya neden gelmiş bilmiyor. Bu milletin dedeleri, bizim dedelerimiz, buralara neden gelmiş bilmiyor.

Müslümanın hayatında ibadetin yeri nedir bilmiyor, caminin önemi nedir bilmiyor. Herkes evinde kılsın canım. Otobüs şoförüne gidiyorsun, diyorsun ki şoför bey namazım kaçacak, müsaade et. Şöyle bir yerde dur, şu namazı kılayım. Oturduğun yerden kıl. Sanki şoför değil, müftü. Müftü sanki. Şeye söylüyorsun, muavine söylüyorsun, hacı amca oturduğun yerden kıalarsan olur. Durmak varken niye oturduğum yerden kılayım?

Herkes, ben durduğum zaman başkaları da gelecek. Yani kolay tarafına kaçıyor herkes. Bir kısmı da bu milleti bilmiyor. Neyse, cami yapacağız. Tutturdu, ille yapacağız. Peki biz de, yani cami yapmak iyi de yer yok ama onun da hatrını kıramıyoruz. Dedim ki, gel bari benim bahçeye yap. Bizim alt kattaki komşuyla evimiz ortak, bahçesinde de bir yer var, buraya bir şey yapalım. Geldi dolaştı baktı, burası kenar dedi. Mahallenin göbeğinde olsun dedi, orta yerde. Pekala. Gittik bir yerde, bir arkadaşın evini dolaştık, kömürlüğüne baktık, o kendisi içeride, haberi yok. Biz evini teftiş ediyoruz ki neresine bunun bina, cami yaparız diye, yaptık. Karar verdik yani, cami orada olsun diye ama daha ortada bir şey yok. Hemen o gün elini kulağına koydu ezan okudu. Öğle ezanını okudu. Herkes camlara çıktılar. Ne oluyor bu mahallenin burasında diye. Baktılar sakallı bir adam elini kulağına koymuş ezan okuyor. Deli sanmışlardır, divane sanmışlardır. Zaten öyle. Yani eski has müslümanlar bu devirde yaşasalar biz onları

deli sanırız. Onlar gelseler bu devirde bizi görseler sopayla kovalarlar. O kadar farklılaşmışız. İşte camlar açıldı, kapandı falan, Allah Allah ne oluyor dediler. Otların üstünde, dikenlerin üstünde, sararmış otların üstünde namaz kılacağız ön tarafta. Utandık, birer battaniye getirdik yani mahalleli. Battaniyeleri serdik yaz günü. Çoluk çocuk bayram yeri gibi toplandı. Herkes böyle dolanıp şöyle açıktan alarga, şöyle bir çarp vuruyor, şöyle yan yan bakıyor. Ama bizim hoca çok pişkin, çok şakacı, çok tatlı bir insan. Asıl oraya getireceğim, gel gel diyor çocuklara. Çocuk da sırtıyor tabii, gülüyor. Mahallenin çocukları yani, ufak büyük, yani ilkokula giden, gitmeyen falan. Gel gel diyor. O da gülüyor. Diyor ki, bak diyor cennette uçacaksın havalarda, istemez misin diyor. Kelebek gibi havalarda. Tabii çocuk bayılıyor, mest oluyor, geliyor. Alevi'nin çocuğu var, sünni'nin çocuğu var, dinli'nin çocuğu var, dinsiz'in çocuğu var, çocuğu var. Babaları cami yaptırmaya lüzum görmeyen mahallede. Çocukların hepsini topladı, arkaya saf yaptı. Ondan sonra da döndü onlara, namazdan sonra ders verdi. Asıl oraya getireceğim bu hadîs-i şerîfle ilgili. Çocuklar dedi, hepinize dedi onar tane anahtar veriyorum dedi. Anahtar filan yok ortada. Onar tane anahtar veriyorum dedi. Bu anahtarları cebinize koyun dedi. Sevdiğiniz insanlara bu anahtarlardan birer tane verin ki gelsinler cennetin kapısını açsınlar o anahtarla cennete girsinler dedi. Neymiş o anahtar diye böyle merakla bekliyor çocuklar. Hoşuma gitti yani

adam çok usta, hoca. Çocukları eğitmekte, terbiye etmekte, şevklendirmekte bir tane. Çocuklar dedi bu anahtar *Lâ ilâhe illallah Muhammedun Resûlullah* sözüdür dedi. Doldurun bakalım ceplerinizi. Çocukların önünde bir şey yok ama mahsustan dolduruyormuş gibi yaptılar ceplerini. Şimdi biz duyuyoruz ertesi günlerde her birisi gitmiş anasının babasının yanına, anne al şu anahtarı. Anahtar yok ortada.

Nedir çocuğum?

İşte bu cennetin anahtarı. Hadi anne *Lâ ilâhe illallah* de, *Muhammedun Resûlullah* de biraz diye mahalle çalkandı. O çocuklar cemaatimiz oldu bizim. Kaç cemaat geldiler gittiler, o hoca orada durduğu müddetçe, El-hamdülillah ondan sonra da o maya tuttu orada. Şimdi güzel bir cami var. Üstünde yurdu var. Yurdunda efendim Kur'an okutuluyor. Altı kalorferli. Efendim civardan bütün herkes gelir, orada namaz kılar. Yani insan gayret etti mi olmayacak sandığı şeyler oluyor. Mahallede yer bırakmamışlar. Bırakmasınlar, sen bul. Yer yok. Sen hele bir ucundan başla, hele bir çimenlerin üstünde kılmaya başla bakalım. Allah Kerîm, arkasından neler getiriyor, neler gösteriyor. O alevî'nin çocuğu, beriki dinsizin çocuğu, öteki efendim imansızın çocuğu amma analarına, babalarına yaka silktirdi o çocuklar sonra. Yaka silktirdiler. Çocuklar geldi geldi namaza durdular.

Demek ki çalışmayı güzel yapabilirsek El-hamdülillah iyi neticeler alınıyor. O şaka ama, çocuklara öyle söylemek şaka ama, sözün aslı doğrudur, cennetin anahtarı *Lâ ilâhe illallâh* sözüdür. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bir gün bir bostanda, bostan kuyusunun kenarına oturdu. Yanında Ebû Hüreyre *radıyallahu anh* vardı.

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'a dedi ki;

Lâ ilâhe illallâh diyen cennete girecek. Sevindi Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*.

Dedi ki;

Yâ Resûlallah!

Müjdeleyeyim mi?

Müjdele. Hemen kalktı yerinden, bostanın kapısından çıktı, önüne gelene müjdeleyecek. Resulullah Efendimiz buyurdu ki;

Lâ ilâhe illallâh diyen cennete girer. İlk karşısına çıkan Hazreti Ömer *radıyallahu anh*, babayiğit. Hazreti Ebû Hüreyre zayıf nahif, ufak tefek. Ufak tefek olmasa bile zayıf yani, ötekisi yiğit, boylu poslu, iri. Ya Ömer dedi, *Lâ ilâhe illallâh* diyen cennete girecek der demez, Hazreti Ömer bir vurdu ona, arka üstü yere oturttu. Tabi üzüldü Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*. Gözünden yaş geldi, Peygamber Efendimiz'e şikayete gitti.

Yâ Resûlallah sen bana böyle demedin mi?

Ben senden izin almadım mı?

Ben bunu Hazreti Ömer'e söylediğim halde o bana vurdu dedi. Hazreti Ömer de zaten arkasından girmiş bostana. O şikayet için girdiği zaman o da arkasından girmiş.

Niye böyle yaptın Yâ Ömer? deyince Peygamber Efendimiz.

Dedi ki Yâ Resûlallah! Bu ahali bu sözüne güvenirler, bu sözüne dayanırlar, yan gelip yatarlar, ibadetten, taatten, hayırdan, hasenattan, Allah yolunda ter döküp çalışmaktan geri dururlar. Evet, *Lâ ilâhe illallâh* diyen cennete girecek ama muhterem kardeşlerim, o imanı muhafaza etmek lazım. O iman öyle *Lâ ilâhe illallâh* dediğin zaman açıkta yanan bir mum gibidir. Temsil getirelim. Açıkta yanan bir mumu şurada yaktın.

Kapıyı açıp evine kadar götürebilir misin?

Açıkta. Belli olmaz. Bakarsın bir rüzgar eser, püf mum söner. Allah korusun insan imansız kalır. Zaten Peygamber Efendimiz bizim bu zamanımız için buyurdu ki;

İleride öyle bir zaman gelecek ki, kişi mümin olarak sabahlayacak, akşama kâfir olarak akşamlayacak. O kadar değişken. Değişken bir zamandayız.

Neden? Nasıl? Olur mu öyle? Oluyor mu?

Olur ve oluyor. Çünkü Resûlullah'ın ihbarı haktır, her sözü doğrudur, muhakkak olacaktır. Sabahleyin kalkar bir zavallı, sabah namazını kılar, ondan sonra eline bir küfür gazetesi alır, bir muzur neşriyat alır, aklını çecelecek şeytanî bir şeyle karşılaşır, imanını uçar gider. Bu imanın, çıplak bir mum gibi olan imanın etrafına mahfaza lazım, fener lazım. Rüzgardan sönmemesi için çareler lazım. İşte onlar da çeşit çeşit ibadetlerdir, taatlerdir, hayırlardır, hasenattır. Eğer insan en son ana kadar bu mumu söndürmeden canını teslim edebilirse cennete gidecek. Ama o zamana kadar kollamak lazım.

Onun için ibadet ve taat gerekiyor. Onun için sımsıkı Allah'ın emirlerine, yasaklarına sarılmak gerekiyor.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadîs-i şerîflerinde buyurdular ki;

Cennetin arazisi düzdür, üzerinde bir şey yoktur, çıplaktır. Bunu kulun amelleri süsleyecek. Şimdi düşünün ki size Hüseyin Gazi'nin kayalıkları üzerinden bir yer verdiler. Buyur, al burası da senin arsan olsun.

Ya ben bu kayalık yeri ne yapayım?

Ağaç diksem ağaç bitmez der insan. Yani cennete girmek güzel bir şey ama cennetin içindeki ziynetler, süsler insanın buradaki amelleriyle kazanılıyor. İbadetlerle,

taatlerle, zikirlerle, tesbihlerle, kelime-i tevhidlerle kazanılıyor. Onun için amele, amel işlemeye, salih ameller işlemeye çok gayret etmeliyiz.

Nitekim birçok âyet-i kerîmelerde bu bildiriliyor. Hepinizin bildiği bir numune söyleyeyim.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ¹

*“Fe’l- yevme lâ tüzlemü nefşün şey’en
velâ tüzzevne illâ mâ küntüm ta’melûn.”*

İşte bu ahiret gününde hiçbir kimse zulme uğramayacak, haksız bir muamele görmeyecek. Allahu Teâlâ Hazretleri her kula ettiğinin karşılığını verecek. Haksızlık etmeyecek. Kişi ne ettiyse ettiğini bulacak. Hayır ektiye hayır biçecek. Şer işlediyse şerrin karşılığını görecek. Cezasını çekecek.

*Velâ tüzzevne illâ mâ kuntüm
ta’melûn.*

Ancak işlediğiniz amellerin karşılığını göreceksiniz. Mükâfat veya cezaya öyle

¹ 36/ Yâsîn, 54.

uğrayacaksınız diye o âyet-i kerîme bize bunu bildiriyor.

Onun için Allahu Teâlâ Hazretleri cümlemizi salih ameller işlemeye muvaffak eylesin. İmanımızı çıplak bırakmayalım. İmanı farzlar korur. Farzları sünnetler korur. Sünnetleri âdâb korur. Öyle onlar iç içe kat kat kat kat birbirlerini koruya koruya insanın imanı sağlam kalır. Eğer âdâba riayet etmezse sünnetlere gelir dayanır. Dış tazyikler, kötü tesirler sünnetlere tesir eder, onları bozar. Sünnetleri yapamaz duruma gelirse o dış kötü tesirler, menfi tesirler farzlara gelir dayanır, onları bozar. Onları ihmal ederse imana gelir dayanır. İmanın ışığı böyle rüzgardaki mum ışığı gibi başlar sallım sallım sallanma farzlarla yapmaya. Eğer kuvvetli bir küfür rüzgarı eserse pufff mum söndü mü yandı insan.

Onun için Allahu Teâlâ Hazretlerinin emirlerini, yasaklarını tutalım. Farzlarına riayet edelim. Peygamber Efendimizin sünnet-i seniyyesine riayet edelim. Dinimizin, ibadetlerimizin bize öğrettiği, gösterdiği âdâba riayetkâr olalım. Edepli müslümanlar olalım. Allahu Teâlâ Hazretleri cümlemize hayırlara muvaffak eylesin. Sevdiği, razı olduğu ârif, edip, zarif, kâmil kullar olmayı nasip eylesin.

İkinci hadîs-i şerîfe gelince bu akşam okunacak. İkinci hadîs-i şerîfe gelince bu hadîs-i şerîf maşallah bu sayfanın yarısından başlıyor, öteki sayfanın dibine kadar gidiyor.

Uzun bir hadîs-i şerîf. Ama korkmayın ben şeyime bastım, saatimin şeyine bastım, uzatmak istemiyorum. Tabi Peygamber Efendimiz'in usulü de öyleydi. Bıktırmadan, kâfi miktarda söylemekti. Hızlı hızlı söyleyiveririm. Siz de anlarsınız. Dikkat edin inşallah. Kaçırmayın. İnşallah malumunuz olur, anlarsınız.

Şimdi bu ikinci hadîs-i şerîfin rivayeti şeyden geliyor. El Hakîm ve Taberânî Abdurrahman b. Semüre'den rivayet etmişler. Uzun bir hadîs-i şerîf. Burada insanların işlediği amellerin insanlara ahirette nasıl fayda vereceğini Peygamber Efendimiz anlatıyor. Ve bu amellerin çeşitlerini sayıyor. Sevaplı amellerin çeşitlerini sayıyor.

Binâenaleyh bizim ilk hadîs-i şerîfi söylerken başlattığımız bu salih amelleri işlemek nasihatimize uygun düştü. Bu arkasındaki hadîs-i şerîf. Şimdi bu uzun hadîs-i şerîfi ben baştan sona okusam beş dakikasına öyle geçiririz zamanı. Öyle yapmayayım, size cümle cümle izah edeyim.

Bu hadîs-i şerîf'te Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Parmağımı da koyayım ki karışmasın, çünkü satırları çok.

b. İbadet ve Hayırların Kurtarıcı
Kudreti

إِنِّي رَأَيْتُ الْبَارِحَةَ عَجَبًا رَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ
أُمَّتِي قَدْ احْتَوَشَتْهُ مَلَائِكَةٌ فَجَاءَهُ وَضُوءُهُ
فَاسْتَنْقَذَهُ مِنْ ذَلِكَ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي قَدْ
بُسِطَ عَلَيْهِ عَذَابُ الْقَبْرِ فَجَاءَتْهُ صَلَاتُهُ
فَاسْتَنْقَذَتْهُ مِنْ ذَلِكَ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي قَدْ
احْتَوَشَتْهُ الشَّيَاطِينُ فَجَاءَهُ ذِكْرُ اللَّهِ فَخَلَّصَهُ
مِنْهُمْ

وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي يَلْهَثُ عَطَشًا فَجَاءَهُ
صِيَامُ رَمَضَانَ فَسَقَاهُ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ ظُلْمَةٌ وَمِنْ خَلْفِهِ ظُلْمَةٌ وَعَنْ
يَمِينِهِ ظُلْمَةٌ وَعَنْ شِمَالِهِ ظُلْمَةٌ وَمِنْ فَوْقِهِ
ظُلْمَةٌ وَمِنْ تَحْتِهِ ظُلْمَةٌ فَجَاءَتْهُ حُجَّتُهُ وَعُمُرَتُهُ
فَاسْتَخْرَجَاهُ مِنَ الظُّلْمَةِ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ
أُمَّتِي جَاءَهُ مَلَكُ الْمَوْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَهُ فَجَاءَهُ
بِرُّهُ بِوَالِدَيْهِ فَرَدَّ عَنْهُ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي
يُكَلِّمُ الْمُؤْمِنِينَ وَلَا يُكَلِّمُونَهُ فَجَاءَتْهُ صَلَاةُ

الرَّحِمِ فَقَالَتْ: إِنَّ هَذَا كَانَ وَاصِلًا لِرَحِمِهِ
فَكَلَّمَهُمْ وَكَلَّمُوهُ وَصَارَ مَعَهُمْ وَرَأَيْتُ رَجُلًا
مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي النَّبِيِّينَ وَهُمْ حَلَقٌ حَلَقٌ كُلَّمَا مَرَّ
عَلَى حَلْقَةٍ طُرِدَ فَجَاءَهُ اغْتَسَلَهُ مِنَ الْجَنَابَةِ
فَأَخَذَ بِيَدِهِ فَأَجْلَسَهُ إِلَى جَنْبِي وَرَأَيْتُ رَجُلًا
مِنْ أُمَّتِي يَتَّقِي وَهَجَ النَّارِ بِيَدَيْهِ عَنْ وَجْهِهِ
فَجَاءَتْهُ صَدَقَتُهُ فَصَارَتْ ظِلًّا عَلَى رَأْسِهِ وَسِتْرًا
عَنْ وَجْهِهِ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي جَاءَتْهُ
زَبَانِيَةُ الْعَذَابِ فَجَاءَهُ أَمْرُهُ بِالْمَعْرُوفِ
وَنَهْيُهُ عَنِ الْمُنْكَرِ فَاسْتَنْقَذَهُ مِنْ ذَلِكَ
وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي هَوَى فِي النَّارِ فَجَاءَتْهُ
دُمُوعُهُ اللَّاتِي بَكَى بِهَا فِي الدُّنْيَا مِنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ فَأَخْرَجَتْهُ مِنَ النَّارِ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ
أُمَّتِي قَدْ هَوَتْ صَحِيفَتُهُ إِلَى شِمَالِهِ فَجَاءَهُ
خَوْفُهُ مِنَ اللَّهِ فَأَخَذَ صَحِيفَتَهُ فَجَعَلَهَا فِي يَمِينِهِ
وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي قَدْ خَفَّ مِيزَانُهُ فَجَاءَهُ
أَفْرَاطُهُ فَثَقَلُوا مِيزَانَهُ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي

عَلَى شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَجَاءَهُ وَجَلُّهُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
 فَاسْتَنْقَذَهُ مِنْ ذَلِكَ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي
 يَرْعُدُ كَمَا تَرْعُدُ السَّعْفَةُ فَجَاءَهُ حُسْنُ ظَنِّهِ بِاللَّهِ
 فَسَكَنَ رِغْدَتَهُ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي يَزْحَفُ
 عَلَى الصِّرَاطِ مَرَّةً وَيَحْبُو مَرَّةً وَيَتَعَلَّقُ مَرَّةً
 فَجَاءَتْهُ صَلَاتُهُ عَلَى فَأَخَذَتْ بِيَدِهِ فَأَقَامَتْهُ عَلَى
 الصِّرَاطِ حَتَّى جَازَ وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي
 انْتَهَى إِلَى أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَعُلِقَتْ الْأَبْوَابُ
 دُونَهُ فَجَاءَتْهُ شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَأَخَذَتْ
 بِيَدِهِ وَأَدْخَلَتْهُ الْجَنَّةَ

Innî raeytü'l-bârihate aceben. El bâriha, evvelki akşam demek, dün akşam demek, gece demek. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki, dün gece acayip şeyler gördüm, şaşılacak şeyler gördüm. Şimdi Peygamber Efendimiz tabii gördüm diyor, bu rüya olabilir. Ama Peygamber Efendimiz'in rüyası nübüvvetinin kırk küsurde biridir. Peygamber Efendimiz'in rüyası gün gibi çıkardı, daha Peygamber olmadan evvel. İlk alametleri neydi Peygamber Efendimiz'in Peygamber olacağının?

Ne zaman bir rüya görse ertesi gün böyle güneş gibi, gün gibi zahir olurdu. O rüya

aynen çıkardı. Tabi bu görülen rüyalar haktır. Çünkü Allahu Teâlâ Hazretleri ona rüyâyı sâdık gösteriyor. O Peygamber. Ayrıca gördüm dediği rüya olmayabilir. Çünkü Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in miracını biliyoruz. Kur'an-ı Kerîm'de de sabit ki bir gecede ruh maal cesed, Mekke'yi Mükerreme'den Kudüs-ü Şerîfe gittiğini âyet-i kerîme bildiriyor. Ve gördüğü şeyleri müşriklerle münakaşasını biliyoruz. Müşrikler inanmadıkları zaman onlara söylediklerini biliyoruz. Peygamber Efendimiz'in ruhaniyeti, cismaniyeti, cismi de nurdur, her yeri gezebilir. O alemleri orada da müşahade edebilir. Evvel, evvelde de gidebilir, ileriye de gidebilir. Allahu Teâlâ Hazretleri sevgili Resûlüne her şeyi rüyadan ayrı, a'yânen de, başka tarzda da, bizim anlayamayacağımız şekilde de göstermeye kadirdir. Ama ifade, dün gece şaşılabacak şeyler gördüm diyor. Geceleyin insanlar umumiyetle rüya görür diye rüya diyebiliriz. Rüyâyı sâdıkadır. Rüya değil de ona mahsus bir başka manevi seyahattir, bir başka miraçtır denilebilir. O da mümkündür.

Diyor ki Efendimiz:

Raeytü racülen. Kur'an-ı Kerîm'de de biliyorsunuz ona gösterilen rüyaların çıktığı âyet-i kerimelerle sabit.

Diyor ki; Şaşılabacak şeyler gördüm, sayıyor şimdi.

Raeytü racülen min ümmetî. Benim ümmetinden bir adam gördüm.

Kad ihteveşethü melâiketün. Fe câehû vüdûuhû fe'stenkazehû min zâlike. Ümmetinden bir adam gördüm ki melekler onu kuşatmışlar, çepeçevre etrafını kuşatmışlar. Hani askerin bir düşmanı yakalamak için etrafını sarıp kuşattığı gibi bir adamı melekler yakalayacak. Etrafını sarmışlar, kuşatmışlar, alıp götürcekler. Ama bu melekler ifadeden anlaşılıyor ki azap melekleri. Azap melekleri. Çünkü Allah'ın her her işi gören melekleri vardır. Cehenneme vazifeli melekleri de var, cennete vazifeli melekleri de var, dünyaya vazifeli melekleri de var, insan vücuduna vazifeli melekleri de var, yıldırıma, rüzgara, buluta, aya, güneşe vazifeli melekleri de var. Şimdi bu melekler anlaşılıyor ki yakalayıp azap yerine götürceklerdi onu.

Ama *fe câühû vüdûuhû*, bu kişinin almış olduğu abdest geliyor, *fe'stenkazehû min zâlike*, onu bu sıkıntılı durumdan kurtarıyor. Aldığı abdest o kişiyi azap meleklerinin elinden kurtarıyor, azaptan kurtarıyor. Cehenneme atılmaktan, azap görmekten kurtarıyor.

Öyle midir?

Şimdi burada bu soruyu soralım. Evet, öyledir. Çünkü Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurdular ki; kişinin aldığı abdest usulünce alınmışsa, dualarla, şeylerle hangi azasını yıkıyorsa, o azalardan damlayan

sularla beraber günahlarını alır götürür insanın. Bu abdestin iki faydası vardır. Çok faydasından iki ana faydası vardır. Bir faydası şudur ki kişinin bedenini temizler. Yüzünün teri gider, elinin teri gider, ayağının kokusu, pisliği gider. Maddi temizlik. Bir de manevi temizlik tarafı vardır ki o da kişinin günahını temizler. O da manevi kirlerini giderir. Hatta isterse su olmasın.

Su olmadığı zaman nasıl abdest alıyoruz?

Teyemmümle abdest alıyoruz. Elimizi toprağa vuruyoruz, yüzümüze sürüyoruz. Elimizi toprağa vuruyoruz, kollarımıza sürüyoruz. Toprağı da silkeliyoruz yani bir şey sürmek değil. Ama yine temiz oluyoruz. Manevi temizlik oluyor.

Demek ki bu da işin manevi tarafını gösteriyor. Yani su olmasa bile manevi bakımdan abdest insanı tertemiz pâk ediyor. Demek ki abdest kurtaracak. O halde abdest almaya dikkat edelim. Usulüyle alalım, dualarıyla alalım. Dua etmeden abdest alan kimsenin sadece azaları temiz olur. Dua ederek abdest alan kimsenin günahlarının hepsi mağfiret olur diyor Peygamber Efendimiz. Onun için şu abdest dualarını da öğrenin. Onlarla güzel güzel abdest almaya itina eyleyin. İkincisi. Şimdi numaralama yok ama.

Ve raeytü racülen min ümmetî, kad bûsıta aleyhi azâbü'l-kabri, fe câethü salâtühû fe'stenkazethü min zâlike. Rakam yok ama biz kendimiz anlaşılsın diye söylüyoruz. "Bir başka adam gördüm ki" diyor Peygamber Efendimiz. Bu adamın üzerine kabir azabı yayılmış. Hani nasıl duman çöker böyle bazen. Bazen yangında böyle ateşler sarar kaplar bir şeyi. Bu adamın da üstüne kabir azabı çökmüş. Heyula gibi üstüne çökmüş. Bu adam kabir azabı çekecek. Cayır cayır yanacak. Cehennem çukurlarından bir çukur gibi olur bazen kabir insana diyebiliyoruz. Ama yakacaktı ama, ceza görecekti ama, kabrin içi kapkara olacaktı ama, dumandan, *fe câethü salâtühû*, kıldığı namaz geliyor ve onu bundan kurtarıyor, bu durumdan kurtarıyor. İfade, Arapça ifadesi *fe câethü* geldi, *salâtühû* namazı, *fe'stenkazethü min zâlike*. Onu bu durumdan kurtardı. Çünkü görmüş olduğu şeyi naklediyor Peygamber Efendimiz. Tam böyle kabir azabı üstüne çökmüşken, namazı geldi, o adamı kabir azabından kurtardı. Namaz insanı kurtarır mı?

Kurtaracak kardeşlerim. Çünkü Peygamber Efendimiz başka hadîs-i şerîflerinde de buyurmuş ki;

İnsanın kıldığı namaz, evinin önünde şırl şırl akan tertemiz bir ırmak gibidir. Billur gibi suyu olan tertemiz bir ırmak. İnsan günde beş defa girse oraya yıkansa üzerinde kir, pas, ter, koku kalmaz. Onun gibi namaz da insanı temizler.

Başka hadîs-i şerîften biliyoruz ki, insanın bu kıldığı namaz, bir evvelki ile arası, bir evvel kıldığı namaz ile aradaki günahların affına sebeptir. O halde namaza müdavim olalım, namazlarımızı güzel kılalım.

Muhterem kardeşlerim, namaz zikirdir. Tepeden tırnağa zikirdir, başlangıçtan sona zikirdir. Allahu Ekber dediğin zamandan El-hamdülillah dediğin zamana, Sübhanallah dediğin zamana ileriye doğru hep zikirdir. Şimdi biz bu namazın her zikrinin tadına vara vara, şuurlu şuurlu söylersek, bir namaz kıldığımız zaman bayağı kalabalık miktarda, bol miktarda zikir yapmış oluruz.

Onun için en yüksek evliyânın, en yüksek mertebelerde, en çok zevk aldıkları ibadetleri namazları olmuştur.

Ve nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz de buyurdu ki;

قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ

"Kurretü aynî fi's- salâh"

Benim gözümün şenliği, serinliği namazda dedi. Namazı öyle zevkle kılacak, tat alacak tarzda kılacak hale getirelim kendimizi, hazırlayalım. Yoksa babadan gördük, tokat yiye yiye namaz kılıyoruz, işte baba olmadığı zaman kaytarırdık falan diye, o eski çocukluk kafasını devam ettirmeyelim.

Babası yanında olduğu zaman kılar, olmadığı zaman kılmaz. Babası yanında durmadığı zaman arkadaşlarıyla gülüşe oynaşa, namaz namazlıktan çıkar, arka saflarda çocuklar oyun oynar yani. Öyle değil. O çocukluk şeylerini bir tarafa bırakacağız. Şuurlu şuurlu, Rabbimizin huzurunda olduğumuzu bile bile, her sözümüzün bir zikir olduğunu bile bile ve bize çok sevaplar kazandırdığını bile bile, tadını çıkarta çıkarta, özene özene yapacağız bu işi. Özene bezene yapacağız. Nasıl insan eline bembeyaz güzel bir kağıt verilse, nefis bir kalem verilse, bir mektup yaz deseler, bir yazı yaz deseler, yaz da şunu asacağız şuraya deseler, nasıl özenir?

Onun gibi bu namaza da özenelim. Namazı özene bezene.

Ve raeytü racülen min ümmetî. Yine ümmetimden bir adam gördüm ki, *kad ihteveşethü'ş-şeyâtînü fe câehu zikrullâhi fe hallesahû minhüm* bir adam gördüm ki ümmetimden, şeytanlar etrafını kuşatmışlar. Mahvedecekler. Şeytanlar etrafını kuşatmışlar, musallat olmuşlar çevresine. Allah'ı zikretmesi geldi, zikrullah geldi, onu o mel'un şeytanlardan kurtardı. Öyle gördüm diyor. Muhterem kardeşlerim, zikrullah kale gibidir. Zikrullah kalesine giren şeytanın şerrinden ve fitnelerden emin olur.

Onun için kalbinizi, gönlünüzü, dilinizi zikrullaha alıştıırın. Büyüklerimizin sözlerine kulak verin. Onlar ömür tecrübesidir, hayat

tecrübesidir, ibadet tecrübesidir. Bu zikirden bucak bucak kaçmayın. Bu zikri severek yapın.

Bir kimse ki Allahu Teâlâ Hazretlerini zikreder, zikrederken sevgiden, saygıdan, haşyetullahdan, havfullahdan gözlerine yaşlar gelir, yere damlar, o kimseye cehennem haram olur.

Onun için Allah'ın zikrini seve seve yapın. Kişi sevdiği şeyi çok söyler. Kişi sevdiğini dilinden düşürmez.

Çocukları görmez misin?

Şeker baba, şeker, şeker, şeker, şeker, şeker. Çikolata, çikolata, çikolata, çikolata. Yeni marka bir şeyler, bir sürü. Neden? Seviyor. İster durur. Sen de seviyorsan sevdiğini zikredersin. Bak insanı şeytanlardan kurtaracak. Hem dünyada hem ahirette kurtarır.

Ve raeytü racûlen min ümmetî yelhesü ataşen, fe câehû siyâmü ramadâne fe sekâhü. Ve bir adam gördüm ki, susuzluktan dili sarkmış, nefes alıp duruyor, perişan olmuş, susuz, dudakları kurumuş, böyle kurumuş yani şeyden, susuzluktan, susamaktan dudakları kurumuş, çatlamış, işte o adama gördüm ki Ramazan orucu geldi, onu suladı.

Demek ki mükâfat yapılan işe göre, sen bu dünyada Allah rızası için yemeni içmeni terk edersen, o oruç da seni susuz zamanda sular. Böyle suya kandırır, susuzluğunu giderir, azabını izale eder.

Onun için Ramazan orucumuza dikkat edelim. Şunu da bilelim ki oruç sadece Ramazan'a mahsus değildir. Ramazan orucu farzdır. Ama ondan sonraki vakitler içinde Efendimiz'in tavsiye ettiği oruçlar vardır. O oruçları da tutunuz. O oruçların da sevabına nail olunuz. Çünkü oruç, Allahu Teâlâ Hazretleri'nin “oruç benimdir, onun mükâfatını ben vereceğim” diye sevdiği, sahiplendiği bir ibadettir. Mükâfatını ben vereceğim. Yani demek istiyor ki bunu başkası hesaplayamaz, bunun ne olacağını bilmez. Orucunu güzel tutarsa sevabını çokça veririm demek yani. Çok takva ile tutarsa orucunu, bi gayri hisab sevaplara nail olur. Çünkü sabredenlerin sevabı;

إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ²

“İnnemâ yueffâ's- sâbirûne ecrahum biğayri hisâb.” dır.

Ve raeytü racülen min ümmetî min beyni yedeyhi zulmetün. Şimdi metinde bir rakam koymuş, kenara çıkma yapmış başka bir nüshadan. Oraya geçiyorum.

Min beyni yedeyhi zulmetün ve min halfihî zulmetün ve an yemînihî zulmetün ve an şimâlihî zulmetün ve min fevkihî zulmetün ve min tahtihî zulmetün. Fe câethû haccetuhû ve umretuhû fe'stağracahû minel zulme. Bir adam gördüm ki diyor Efendimiz bu sefer;

² 39/Zümer, 10.

önünde karanlık, ardında karanlık, sağında karanlık, solunda karanlık, üstünde karanlık, altında karanlık. Etrafını karanlıklar sarmış bu adamın. Zulmetler sarmış. O bu haldeyken baktım ki haccı geldi, umresi geldi. Bu yapmış olduğu hac ve umre onu o karanlıktan çıkardılar. Demek ki insanın haccı umresi, ahiret karanlıklarından kişiyi kurtaracak, nura kavuşturacak, içini dışını aydınlatacak. Haccın ve umrenin bir evvelki hac ve umre ile aradaki günahlara kefareti olduğunu da hadîs-i şerîflerden biliyoruz.

Müteakip cümle.

Ve raeytü racülen min ümmetî câehû melekü'l-mevti li yekbiza rûhahû, fe câehû birruhû bi vâlideyhi fe raddehû anhü. Bu da enteresan bu cümle. Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* burada buyuruyor ki, bir adam gördüm ki ümmetimden, ölüm meleği geldi onun yanına.

Ölüm meleği niye gelir?

Canını alacak. Yani ruhunu kabzedecek. Ölecek yani kişi, hayatı sona erecek. O ölüm meleği onun yanına tam gelmişken, li yekbiza rûhahû. Ruhunu kabzetsin diye, canını alsın diye. Canını almak için melek yanına geliyor.

Fe câehû birruhû bi vâlideyhi. Ana babasına saygısı, sevgisi, hizmeti, *birri valideyni* geliyor

karşısına, dikiliyor melekü'l-mevtin. *Fe rad-dehû anhü*. Melekü'l-mevti ondan uzaklaştırıyor.

Ne anladık bundan?

Çok net olarak şunu anladık ki, insan anasına babasına saygılı, sevgili, hizmet edici olursa, onların gönüllerini alıcı olursa, evlatlık vazifesini güzel yaparsa, ömrü uzun olur.

Nasıl uzun olur?

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîflerinde buyuruyor ki;

Birri vâlideyn ve sıla-i rahim ömrü uzatır.

Nasıl uzatır?

Sana ne?

Hayatı veren sen misin?

Alan sen misin?

Alan veren Allahu Teâlâ Hazretleri. Nasıl uzatırsa uzatır. Kişinin ömrü uzar. O kadar. O bakımdan annenize, yani bunun münakaşasına girmeyi ben zaid görüyorum. Bilmediğin şeyden sanane. Geliyor soruyor, Azrail'in kanadında kaç tane tüy var?

Ne yapacaksın? Neyine yarayacak bu dünyada? Ne işine yarayacak?

Peygamber Efendimiz işte şeyi uzatır demiş, ömrü uzatır demiş ama insanın ömrü yazılmış değil mi? Eceli geldiği zaman bir an öne gitmez, bir an sonraya gitmez yazmıyor mu?

Yazıyor. Yazıyor ama bu işin içinde kaderin esrarı var. Allahu Teâlâ Hazretleri'nin ilmi ilahisinin ezeli ve ebedi olmasının esrarı var. Sen onları anlayamazsın. Senin kısaca anlayacağın şey şu ki sıla-ı rahim yaparsan, birri valideyinde bulunursan ömrün uzayacak. O kadar. Sen kendine yarayan bir tarafa bak. Öbür tarafı Allahu Teâlâ Hazretleri biliyor. Biliyor ve ona göre yapıyor. O hesaba dahil oluyor.

Ve raeytü racülen min ümmetî yükellimü'l-mü'minîne, ve lâ yükellimûnehû fe câethü siletü'r-rahimi fe kâlet: İnne hâzâ kâne vâsilen li rahimihî fe kellemeüm ve kellemeüm ve sâra meahüm. Bu da enteresan. Hepsi enteresan. Hepsi dikkat çekici. Bu sefer bir başka kişiyi anlatıyor Efendimiz gördüğü. Diyor ki bir adam da gördüm ki ümmetimden o müslümanlara söz atıyor. Konuşmak istiyor, işte bir şeyler söylemek istiyor ama ötekiler onunla konuşmuyorlar. Bu da fena. Düşünün ki bir mahallede oturuyorsunuz, komşuların hiçbirisi sizinle konuşmuyor. Bir topluluktasınız, bir sınıfta öğrencisiniz, bütün sınıf halkı sizinle konuşmuyorlar. Deli olur insan. Çok zor gelir. Dünya başına dar gelir.

Biliyorsunuz;

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا³

“Ve ale’s- selâsetillezîne hullifû.”

Tevbe suresinde bahsi geçen hikayesi anlatılan üç kişi ki, seferden geri kalmışlardı. Allah onların tövbelerini kabul etti ama çok sıkıntılar çektiler. Elli dört gün ne olacakları belli olmadı, ortada kaldılar. Peygamber Efendimiz buyurdu ki sahabesine bunlarla konuşmayın. Sahâbe-i kirâm şıp kestiler konuşmayı. E canım selam verdi mi alması lazım. Peygamber Efendimiz konuşmayın deyince selamını da almadılar. Var mı bir diyeceğin?

Çünkü Efendimiz buyurdu. Bir de haber gönderdi. Söyleyin ona, karısı da onun yanından ayrılınsın.

Evin içinde de yalnız kaldı mı?

Kaldı. Dışarıda da yalnız kaldı mı?

Kaldı. Çarşıya gidiyor, pazara gidiyor, konuşuyor. Kimse cevap vermiyor. Öyle sıkıldı ki, âyet-i kerîmede buyruluyor ki;

حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَّتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ⁴

³ 9/Tevbe, 118.

⁴ 9/Tevbe, 118.

“*Hattâ izâ dâkat aleyhimü’l ardu bi-mâ rahubet.*”

Yani yeryüzü bunca genişliğine rağmen, onların başına dar geldi. Daraldılar, kimse konuşmayınca. Bu adam da öyle. Kendisi müslümanlarla konuşmak istiyor, söz atıyor, konuşuyor. Onlar onunla konuşmuyorlar. Bir kabahati var. Yani tam müslüman olsa herkes konuşur da. Amma sıla-i rahîm’i geliyor, sıla-i rahîm yapmış hayattayken, o geliyor ve ötekilere diyor ki;

c. Sıla-i Rahim

Inne hâzâ kâne vâsilen li rahimihî. Siz bu adamla konuşmuyorsunuz ama bu adam hayattayken akrabasıyla sıla-i rahîm yapardı diyor. Onun üzerine konuşuyor, onlar da konuşmasına mukabele ediyorlar, aralarına alıyorlar ve *sâra meahüm* onlarla beraber gidiyor. Müslümanlar bu sefer aralarına kabul ediyorlar, müminler onu.

Sıla-i rahîm nedir?

Sıla-i rahîm ziyaret de olur, mektup da olur, hal hatır sormak da olur, mali bakımdan destek de olur. Mali bakımdan destek kısmına dikkatinizi çekerim. Yani sıla-i rahîmin sadece gidip ziyaret etmek olarak anlamayın. Bu sıla-i rahîmin manasının içinde bir de mali bakımdan derdi, sıkıntısı varsa destekte oluvermek manası vardır. O manayı da insan okudukça anlıyor yavaş yavaş. O bakımdan dikkatinizi çekerim. Yani akrababanıza sıla-i rahîm

yapacaksınız. Gideceksiniz, geleceksiniz de mali bakımdan da destekleyin, ihtiyacı varsa da gözetiverin, akrabayı gözetmek. Bu da insanı öteki müslümanlarla beraber olmaya sevk ediyormuş demek ki.

Ve raeytü racülen min ümmetî ye'ti'n-nebiy-yîne ve hüm hilekun hilekun, küllemâ merra alâ halkatin turide, fe câehû iğtisâlühû mine'l-cenâbeti, fe ehaze bi yedihî fe üclisehû ilâ cenbî; veyahut şöyle okunabilir. Fe âhüzü bi yedihî fe üclisehû ilâ cenbi. İkisi de caizdir. Bu harflere göre okumak. Burada mana şu. Ve bir adam gördüm ki benim ümmetinden. Öteki peygamberlere gidiyor da, onlar halka halka olmuşlar öteki peygamberler.

Nasıl halka olurlar?

Toplamışlar ümmetlerini, halka halka olmuşlar. Peygamberlere gidiyor.

Küllemâ merra alâ halkatin. Hangi hal-kanın yanına gitse, *turide*, kovuluyor. Girme buraya, gelme aramıza, burası senin yerin değil diye tard ediliyor. Kovulmak yani, alınmamak, yüz geri edilmek, men edilmek.

Bunun yanına, *iğtisâlühû mine'l-cenâbeti.* Cünüplükten yıkanması geliyor. Cünüplükten yıkanmak. Dünyadayken cünüplükten yıkanması, o ibadeti geliyor. *Fe ehaze bi yedihî.* Onun elinden tutuyor olabilir. Mana böyle olabilir. Eğer öteki türle okursak,

fe âhüzü biyedihi, o artık o haline gelince ben onun elinden tutuyorum.

Fe üclisehû ilâ cenbî. Onu yanıma oturtuyorum, olabilir. Veyahut, o onun elinden tutuyor da, *fe eclesehû ilâ cenbî*. Benim yanıma oturtuyor olabilir. Belki ilki daha güzel mana bakımından. Ona göre tercüme edelim. Bir adam gördüm ki ümmetimden, peygamberlere geliyor. O peygamberler hepsi ümmetleriyle halka halka olmuşlar, oturuyorlar. Hangi halkanın yanına varsa, o halka ehli onu tard ediyorlar. Aralarına almıyorlar, sokmuyorlar aralarına, kovuyorlar, men ediyorlar. Fakat bu adamın cenabetten yılması, cünüplükten yıkanması huyu vardı dünyada, ibadeti vardı, bunu ihmal etmezdi. Bu geliyor, o adamın elinden tutuyor, onu getirip benim yanıma oturtuyor. Yani Peygamber Efendimiz'in halkasına kabul oluyor bir kimse cenabetlikten yıkandığı için.

Muhterem kardeşlerim, tabi biz cami halkı buradaki insanlar, bu işi bilen insanlarız. Nikaha gitmiş kardeşler var. Çağırılmışlar mesela İstanbul'un sosyetik muhitinden, Şişli'den. Nikah kıyacak adam diyor ki, hocam diyor cülüplükten haberi yok diyor. Düğün yapacak gençler. Cünüplük neymiş haberi yok. Vah yazık! Bu millet ne hale gelmiş ki, adam evlenecek, ondan sonra aylar ayı, yıllar yılı, ömür boyu cünüp gezecek. Ona hayır mı gelir, bereket mi gelir, evde hayır mı olur?

Düğün yaparlar, iki ay sonra boşanırlar.

O çocuklarda hayır mı olur?

Cenabet anadan, babadan gelen çocuklarda hayır mı olur?

Olmaz. Âsî olur, çeşitli hastalıklara uğrarlar, manevi dertlere, çeşitli sıkıntılar çekerler. Bu millet dinini unutmuştur. Bu millet dinini unuttuğu için sizin ve bizim boynumuza borçtur bu dini bilmeyenlere öğretmek. Eğer siz sanıyorsanız ki camide mihraba oturmuş hoca efendinin veyahut kürsüye çıkan hoca efendinin işidir bu işi tebliğ etmek, çok hata edersiniz. Hepinizin boynunuzun borcudur. İslâm dininde ruhbanlık yoktur, ayrı bir şey yoktur. Herkesin boynunun borcudur. Emr-i ma'ruf nehy-i münker mertebesine göre, usulüne uygun olarak İslâm için çalışmak, cihad etmek boynumuzun borcudur. Siz de çalışacaksınız.

Neden çalışacaksınız?

Ben gelirim, bu camide konuşurum ama senin gittiğin her yere gidemem. Senin gittiğin, konuştuğun insanların her birisini zincire bağlasan, çeksen, getirmek istesen buraya gelmez. Sen anlatacaksın orada, iş yerinde anlatacaksın, mahallende anlatacaksın, dış muhitlerde anlatacaksın. Şimdi her biriniz on kişiye anlatsanız, burada şimdi bin kişi varsa on bin kişiye anlatılmış olur. Onlar da başkalarına anlatsa dalga dalga İslâmi emirler yayılır. İslâm'ı öğreteceğiz, İslâm'ın güzelliğini anlatacağız. Anlattığınız zaman herkes beğeniyor ve

müslüman oluyor. O halde anlatmak boyun borcudur, vazifedir. Her birimiz dinimizi öğrenelim, dinimizin ahkâmını başkalarına anlatalım. Böyle evlenip de cünüp yaşamak, cenabet olup da aylar haftalar öyle gezmek müslüman'a yakışmaz ve başına çok felaketler gelir. Birisi geldi Peygamber Efendimiz'e dedi ki evinde kıtlık, sıkıntı, geçim darlığı var, ne yapayım?

d. d. Taharetle Rızık Genişler

دُمْ عَلَى الطَّهَارَةِ يُوسِّعُ عَلَيْكَ فِي الرِّزْقِ

"Düm ale't- tahâratî yüvessi' aleyke fi'r- rızki"

Temizliğe itina et, rızkın bol olur dedi. Yani cünüpsen cünüp gezme, abdestsiz gezme, evin içi kir, pas, süprüntü olmasın, o zaman rızkın bol olur dedi. Temizliğin böyle rızıkla manevi bir ilgisi vardır, dikkatinizi çekerim.

Ve raeytü racülen min ümmetî yettekî vehece'n-nâri bi yedeyhi an vechihî, fe câethü sadekatühû, fe sârat zillen alâ ra'sihî; ve si-tran alâ vechihî; Yine ümmetimden bir adam gördüm ki cehennemin hararetinin şiddeti ki etrafa yayılıyor, etrafa böyle ısıyor harareti, cehennemin o hararetinin sıcaklığının fazlalığından yüzünü böyle eliyle koruyor. Aman şu sıcaklık gelmesin falan diye hani böyle insan başını çevirir, elini şey yapar, o

kadar cehenneme yaklaşmış, cehennemin harareti onu böyle ısıtıp taciz ederken sadakası geliyor, Allah yolunda çıkartıp verdiği sadakası geliyor ve onun başına gölge oluyor ve onun yüzünü bu cehennem sıcağına karşı koruyor. Sadakası insanı hem cehennemden korur.

Nitekim Peygamber Efendimiz buyurdu ki cehennemden korunun isterse bir yarım hurma ile bile olsa. Bir hurma yarısı bile olsa hurmayı bldn ikiye, yarısını sen yiyeceksin, yarısını da bir fakire verdin, öyle bile olsa yani küçük bir hayırla bile olsa cehennemden korunun buyurdu. Cehennemden sadaka korur insanı. Mali fedakrlıklar korur, zektlar korur, hayrı, sadakası insana kıyamet gününde de güneş tepesine bir mil yaklaştırıldığı zaman da gölge olacaktır. Bu bir mil yaklaştı demek burada böyle şimdi Ankara'nın soğuğu başlamışken zelif Camii'nde bir mil yaklaştı nedir anlayamaz insan. Ama şeye gitse Hacca gitse Arafat'ta sıcağın altında o zaman anlar dünyanın sıcağı böyle dünyadan milyonlarca kilometre uzaktayken güneş insanın tepesini nasıl kaynatıyor görür. O zaman rz-u mahşerde, mahşer yerinde tepesine bir mil yaklaştırıldığı zaman güneşin halinin ne olacağını, nasıl terlere bulanacağını anlar.

Onun için bu her iki türlü ateşten korunmak için kesenizin ağzını aın, fukaraya tasadduk edin, zektınızı verin ki zekt fukaranın hakkıdır. Onu içinizde, cebinizde gezdirip de başkasının hakkını yiyen cebbarlardan olmayın.

Bundan sonra ki.

Ve raeytü racülen min ümmetî câethü zebâni-yetü'l-azâbi fe câehû emruhû bi'l-ma'rûfi ve nehyühû ani'l-münkeri fe'stenkazehû min zâlike. Yine bir adam gördüm ki, azap zebanileri ona gelmişler, götürcekler, azaba giriftar olacak ama emr-i ma'rûfû nehy-i münkerî gelip dikiliyor ve zebanilerin elinden o adamı kurtarıyor. Her biriniz emr-i ma'ruf nehy-i münker edin. Demin söylediğim şeye geldi bu. Allah'ın emirlerini tebliğ edin, Allah'ın yasaklarını insanlara öğretin, dinimizi insanlara bildirin, halkı irşad edin, hep birlikte çalışarak bu işi başaralım, bu işi ileri dereceye götürelim, bu cahillik ortadan kalksın, bu kan davaları, bu sarhoşluk, bu ayyaşlık, bu hırsızlık, bu rüşvet, bu iş bilmezlik, bu işten kaytarma, bu haram yemek kalksın ortadan. Memleketimiz eskiden böyle değildi. İslâm varken, İslâmi ahlâk canlı iken böyle değildi. Şimdi gavurdan beter oldu millet. Gavurlardan beter oldu. Yani onlar biraz az çok nizam biliyorlar, bizim zıyırlar hiçbir şey bilmiyor. O hale geldiler, onun için emr-i ma'ruf nehy-i münker eyleyelim.

Ve raeytü racülen min ümmetî hevâ fi'n-nâri fe câethü dümûuhü'llâtî bekâ bihâ di'd-dünyâ min haşyetillâhi, fe ehracethü mine'n-nâri. Ve bir adam gördüm ki yine o gördüğüm manzaralar arasında, cehenneme uçuyor. Yani uçuruma uçmak tarzında, öyle kuşlar gibi havada uçmak değil, kanatlı uçmak değil, yüksekte aşağı, cehenneme doğru

yuvarlanmaya başlıyor. Yani uçuşunun kenarından, cehennemın ateşlerine doğru uçtu gitti uçuşuma, böyle bir durumda gördüm o adamı ama yarı yolda *fe câethü dümûuhü'llâtî* gözyaşları yetişiyor imdada.

Nasıl gözyaşları?

E'llâtî bekâ bihâ di'd-dünyâ min haşyetillâh. Dünyada haşyetullah kendisine gelip, o duygu ile döktüğü gözyaşları geliyor, onu düştüğü yerden çıkartıyor cehennemde. Düştüğü yarı yoldan yukarıya çıkartıyor.

Onun için kalbimiz taş gibi olmasın. Halimizi murakabe edelim. Kendimizi muhasebe edelim. Şu günlerimiz nasıl geçiyor, şu ömrümüzde şimdiye kadar neler yaptık, neler yapmadık, kabahatlerimiz ne, günahlarımız ne, oturalım burada ağlayabildiğimiz kadar ağlayalım. Çünkü çok edepsizlikler ettik, çok günahlar işledik. Rabbimiz bize nimetlerini ih-san eyledi, biz o nimetleri yedik yedik isyan eyledik. Yedik yedik, aykırı aykırı gittik, yengeç gibi yürüdük, doğru yürümedik, onun için oturalım da günahlarımıza ağlayalım. Eğer o gözyaşları bu gözlerden o rikkat ile çıkarsa Allah korkusuyla cehennem ateşi o şeyden korkuyor. Aman aman aman sen uzaklaş benden. Niye?

Senin gözyaşların benim ateşimi söndürüyor dermiş. Yani Allah korkusundan ağlayan insanın gözyaşları cehennem ateşini söndürür. Onun için bu da şeyi ister muhterem

kardeşlerim düşünmek ister, tefekkür etmek ister. Tenhalarda şöyle bir zamanınız olsun, çoluk çocuk uyuduğu zaman, kimsenin olmadığı bir zamanda seccadeyi yayın, gözünüzü kapayın, insafa gelin, halinizi bir müzakere edin, kendinizi şöyle bir murakabe edin, bir hesaba çekin, bakın bakalım beş para edecek bir haliniz var mı yok mu?

Yoksa ağlayın ağlayabildiğiniz kadar, edin tevbe edebildiğiniz kadar ve düzeltin halinizi. Ölüm gelmeden, iş işten geçmeden, fırsat kaçmadan insafa gelin, doğru yola girin.

Ve raeytü racülen min ümmetî kad hevet sahîfetühû ilâ şimâlihî fe câehû havfuhû minellâhi, fe ehaze sahîfete hû fe cealehâ fî yemînihî. Yine bir adam gördüm ki bu gördüğüm manzaralar arasında ümmetimden bir adam gördüm ki defter-i a'mâli uçtu sol tarafından geliyor. Malum, kimisine defteri sağından verilecek, kimisine solundan verilecek. Bu bir remiz, bir alamet. Sağından verilme, sâidlik alameti. Solundan verilme, şakilik alameti, günahkârlık alameti. Solundan geldi mi felaket, hesabı şiddetli olacak, mahvolacak. Sağından geldi mi işin sonu tatlı gelecek demek. Gördüm ki adamın defter-i a'mâli, sahîfe-i a'mâli sol tarafından doğru uçup geliyor. Ama o esnada Allah'tan korkması, titremesi karşısına geliyor, o sayfayı alıyor, sağ tarafına geçirtiliyor, sağından verdirtiyor. Sayfası, sahifesi, defter-i a'mâli sağından verilenlerden eylesin Rabbımız bizi,

solundan veya verayı zahrından verilenlerden eylemesin.

Ve raeytü racülen min ümmetî kad haffe mîzânühû, fe câehû efrâtuhû, fe sek-kalû mîzânühû. Yine bir adam gördüm ki, bu gördüğüm manzaralar arasında, teraziye amelleri konuluyor, tartılıyor ama sonuna yaklaştık. Ne yapalım böyle birazcık 50 dakikayı geçti. Gördüm ki bir adam teraziye amelleri konuldu, tartıya vuruldu, hafif geldi. Eyvah! Eyvah ki eyvah! Hafif geldi.

Nasıl bir terazi bu?

Bu teraziyi görünce melekler korkudan ağlaşıp titreşecekler. Öyle bir terazi ki semâlar ve arz gibi. Günahları da alır, sevapları da alır, hepsini tartmaya muktedir bir terazi, Allah'ın öyle yarattığı. Burada amelleri az geldi, sevapları az geldi, eyvah terazi aleyhine hafif geldi iş. Bu esnada küçükken ölmüş yavruları gelirler, bastırırlar, teraziye ağırlaştırırlar. Küçük çocuklar, muhterem kardeşlerim, annelere, babalara şefaatçi olacak. Evet, ayrılık zordur. Evlat acısı çok büyük bir acıdır amma o evlatlar, rûz-i mahşerde, hesap günü, mizan günü, amellerin tartıldığı zamanda insanın cennete girmesine yardımcı olacaklar. Analarının, babalarının elinden tutup Rabbimize yalvaracaklar. Yâ Rabbi! Bu benim anam, Yâ Rabbi! Bu benim babam, bunu cehenneme atma diye on-

ların kurtulmasına vesile olacaklar. İşte burada da mizanını ağırlaştıracağını Efendimiz söylüyor.

Ve raeytü racülen min ümmetî alâ şefîri cehenneme, fe câehû vecelühû minellâhi azze ve celle, fe'stenkazehû min zâlike. Yine bir adamı gördüm ki cehennemin kenarına gelmiş, ucuna, hemen dudak yani sınır çizgisine gelmiş, düşecek, düştü düşecek ama onun Allah korkusu için telaşı, Allah'tan endişesi, o husustaki gayreti vesairesi geldi, onu kurtardı. Demek ki insan korku üzere olacak, gayret üzere olacak, telaşlı olacak ve bir şeyler yapmaya çalışacak, başına bir şey gelebilir diye de endişe taşıyacak.

Ve raeytü racülen min ümmetî yer'udü kemâ ter'udü's-seafetü, fe câehû husnü zannihî billâhi, fe sekkene ri'detehû. Yine bir adam gördüm ki, hurma dalının sallanıp titrediği gibi titriyor. Dal gibi titriyor derler ya adama. Korkudan dal gibi titriyor derler. Sallanıp titreyip duruyor bir adam gördüm. Ona Allah'a karşı beslediği hüsnü zannı geldi ve onu bu durumdan kurtardı ve adamın sallantısı, korkusu geçti, emniyete erdi.

Muhterem kardeşlerim, hüsnü zannı billah Allahu Teâlâ Hazretlerine hüsnü zan beslemek. Yani Elhamdülillah Rabbımızın rahmeti çoktur. *Zü rahmetin vasiatin* rahmandır, rahimdir. Dünya ve ahiretin hayırlarını ihsan eyledi. Umarım ki tövbelerimi kabul etmiştir.

Umarım ki rahmetine beni de erdirir diye insanın hele ömrünün sonuna doğru Allahu Teâlâ Hazretlerine karşı hüsnü zannını yükseltmesi lazım. O da güzel bir şey. Ümitsizlik yasak biliyorsunuz, haram. Yani haram manasına yasak. Çünkü Allahu Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerîm'de ayetle yasakladı.

Buyurdu ki;

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ⁵

“Lâ taknetû min rahmetillâh.”

Allahu Teâlâ Hazretlerinin rahmetinden ümit kesmeyin. Ümitsizliğe düşmeyin, yes'e düşmeyin buyurdu.

Onun için Allah'ın rahmetinden ümitvar olacağız. Ümitli olacağız. Öyle rahmet edecek ki Rabbımız, Allah bizi rahmetine gark ettiklerinden eylesin, öyle rahmet edecek, öyle rahmet edecek, öyle insanları affedecek, öyle insanları affedecek ki hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyuruyor, şeytan bile heveslenecek. Ya dur bakalım ne oluyor, rahmet pazarı burası, galiba beni de mi affedecek, ne yapacak ama yağma yok. O affolunmayacak ama o mel'un bile heveslenecek. O kadar çok rahmet edecek.

⁵ 39/Zümer, 53.

Allahu Teâlâ Hazretleri bizi rahmetine erdirdiği, rahmetine gark ettiği, mağfiret eylediği kulların cümlesine dahil eylesin.

Ve raeytü racülen min ümmetî yezhafü ale's-sırâtı merraten, ve yehbû merraten, ve yetealleku merraten, ve câethü salâtühû aleyye fe ehazet bi yedihî fe ekâmethü ale's-sırâtı hattâ câze. Bir adam daha gördüm, ne manzaralar görmüş efendimiz. Gözüne, peygamberlik gözüyle ne manzaralar Allahu Teâlâ Hazretleri göstermiş, olmuş ve olacak nice şeyleri göstermiş. Bir adam gördüm ki sıratın üstünden geçiyor ama bazen şöyle bir muntazam, düzgün düzgün yürüyor, bazen de efendim düşüyor, emekleyerek yürüyor. Yani iki eli üzerine böyle arkasını da şey yapa yapa yürümek, sürükleye sürükleye.

Düşünün ki bir adamın ayakları felç olmuş, nasıl yürür?

Sürünür. Elleriyle tutar, kendi vücudunu sürükleye sürükleye gider. Buna *habven* diyorlar. Yani bazen bakıyorum adama, güzel yürüyor sıratı, bazen düşmüş böyle.

Sıratı yıldırım gibi geçip cennete ilk girenlerle girmeyi bizlere nasip eylesin.

Bi hürmeti esmâihî'l-hüsnâ ve bi hürmeti ismihi'l-âzâm ve bi hürmeti nebiyyihî'l-ekrem ve bi hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtîha...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
4 Rebîü'l-Evvel 1407 / 06.11.1986
Özelif Camii/ Ankara

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

